

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat tanácsi rendeletre a házassági vagyoni rendszerekkel kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról

(COM(2011) 126 végleges – 2011/0059 (CNS))

és Javaslat tanácsi rendeletre a bejegyzett élettársi közösségek vagyoni hatásaival kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról

(COM(2011) 127 végleges – 2011/0060 (CNS))

(2011/C 376/16)

Előadó: **Antonello PEZZINI**

2011. április 26-án a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat tanácsi rendeletre a házassági vagyoni rendszerekkel kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról

COM(2011) 126 végleges – 2011/0059 (CNS)

és

Javaslat tanácsi rendeletre a bejegyzett élettársi közösségek vagyoni hatásaival kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról

COM(2011) 127 végleges – 2011/0060 (CNS).

Az EGSZB munkájának előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció 2011. augusztus 31-én elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2011. szeptember 21–22-én tartott 474. plenáris ülésén (a 2011. szeptember 21-i ülésnapon) 156 szavazattal 3 ellenében, 6 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy fel kell számolni a nemzetközi párok tulajdonhoz fűződő jogaival kapcsolatos bizonytalanságot és hátrányos megkülönböztetést, és idősebbeknek tartja egy olyan jogszabálycsomag elfogadását, amely két, egymástól elkülönülő rendeletet tartalmaz a házastársak és a bejegyzett élettársi közösségek vonatkozásában.

1.2 Az EGSZB szerint a témába vágó bármely szabályozás alapját a jogbiztonság, az előreláthatóság, az egyszerűsítés, valamint az igazságszolgáltatáshoz és a méltányos, megfizethető és időben nem elhúzódó megoldásokhoz való gyors hozzáférés kell, hogy alkossa, a közreaddal kapcsolatos egyedüli kivételek tiszteltben tartása mellett.

1.3 Az EGSZB szerint alapvetően fontos, hogy bármely tervezett szabályozás világos és átlátható módon védje ne csak a házastársak és a bejegyzett élettársi közösségek vagyoni rendszereiből eredő jogokat, hanem a harmadik személyek érdekeit és jogait is. Ennek érdekében az alkalmazandó jog és a joghatóság megválasztására a kapcsolat megkötésének pillanatában kell kötelező módon sort keríteni.

1.4 Az EGSZB ezzel kapcsolatban felteszi a kérdést, hogy megválasztható-e egy szabadon választható, kiegészítő európai

rendszer, az ún. „28. rendszer”, amely egyformán védené a nemzetközi párokat mind a vagyoni rendszereket, mind a vagyoni hatásokat illetően.

1.4.1 Ezenkívül így könnyebben lehetne választottbírószághoz fordulni és a peren kívüli megállapodásokat érvényesíteni.

1.5 Az EGSZB rámutat a határozatok (további – akár egyszerűsített – eljárások megindítása nélkül történő) azonnali végrehajtásának fontosságára a polgárokra nehezedő időbeli és pénzügyi terhek, valamint az igazságügyi rendszerek működését akadályozó adminisztratív nehézségek csökkentése érdekében.

1.6 Az EGSZB azt javasolja, hogy az illetékes igazságügyi hatóságok, valamint a jogászok és a polgárok számára alakítsanak ki egy tájékoztatói és képzési rendszert egy, az összes hivatalos nyelven működő interaktív webportál létrehozása, valamint a szakmai ismeretek és képességek cseréjét szolgáló rendszerek felállítása révén.

1.7 Az EGSZB az Alapjogi Ügynökségnek alárendelt, ingyenes technikai és jogi segítséget nyújtó nemzeti központokból álló európai hálózat létrehozását kéri annak érdekében, hogy minden pár tudatosan és megfelelő információk birtokában gyakorolhassa saját jogait.

1.8 Az EGSZB fontosnak tartja, hogy egyetlen bíróságon összpontosuljanak azok a különféle eljárások, amelyek az örökösödésre, a házasság felbontására, a különválásra, valamint a vagyoni közösség felbontására irányulnak.

1.9 Az EGSZB végül határozottan javasolja a meglévő, most módosuló vagy készülő szabályozások közötti teljes koherencia biztosítását annak érdekében, hogy a vagyoni rendszerek terén egy egységes és egyszerűsített keret álljon rendelkezésre, amely minden európai polgár számára hozzáférhető.

2. A meglévő jogszabályi keret

2.1 Az EGSZB számára alapvető fontosságú a polgárok szabad mozgásának biztosítása az összes tagállam között, hogy nehézségek és bizonytalanságok nélkül élhessenek, alapíthassanak családot és szerezhessenek tulajdont az Európai Unióban.

2.2 A Szerződés és az Európai Unió Alapjogi Chartája biztosítja a szabad mozgáshoz, a tartózkodáshoz és az igazságszolgáltatáshoz való jogot, valamint az alapvető jogokat, elsősorban a tulajdonhoz való jogot, a törvény előtti egyenlőséget, a hátrányos megkülönböztetés tiltásának elvét, a magánélet és a családi élet tiszteletben tartásához való jogot, a házassághoz és a családalapításhoz való jogot a nemzeti törvényeknek megfelelően, valamint a tisztességes bírói eljáráshoz való jogot.

2.3 Az EU-n belüli térségben a személyek megnövekedett mobilitása azzal a következménnyel jár, hogy jelentősen emelkedett a „nemzetközi” házasságok és együttélések száma, melyekben a felek eltérő állampolgársággal rendelkeznek, esetleg eltérő tagállamokban laknak vagy egy olyan tagállamban, amelynek nem állampolgárai.

2.4 Az EGSZB átlátja e jogok hatékony gyakorlásának jelentőségét a belső határok nélküli térségben, bármilyen formát öltön is a különböző tagállamok állampolgárai közötti együttélés formája, beleértve azt a lehetőséget is, hogy egy olyan tagállamban élnek, melynek nem állampolgárai. Ez a helyzet gyakran az EU több tagállamában elhelyezkedő ingóságok és/vagy ingatlanok tulajdonlásával is jár.

2.5 Európában jelenleg mintegy 16 millió a nemzetközi párok száma. A 2007-ben kötött 2,4 millió új házasság 13 %-ában (310 000) volt nemzetközi elem. Ehhez hasonlóan az ugyanebben az évben bejegyzett 211 000 élettársi kapcsolat közül 41 000 volt a nemzetközi pár.

2.6 Öt országban azonos neműek is köthetnek házasságot (Hollandiában 2001 óta, Belgiumban 2003 óta, Spanyolországban 2005 óta, Svédországban 2009 óta és Portugáliában 2010 óta), a „bejegyzett élettársi közösség” pedig 14 tagállam által elismert, rövidebb időre visszanyúló jogintézmény⁽¹⁾. E 14 ország mindegyikében megengedett az azonos neműek bejegyzett élettársi közössége, míg a mind a külön neműek, mind az

azonos neműek közötti bejegyzett élettársi közösség csak Belgiumban, Franciaországban, Luxemburgban és Hollandiában megengedett.

2.7 Amikor az Európai Bizottság 2006-ban kikérte az EGSZB véleményét a házassági ügyekben alkalmazandó jogra vonatkozó szabályok bevezetéséről szóló zöld könyvvel kapcsolatban, az EGSZB alapján véve helyeselte⁽²⁾ a 2201/2003/EK rendeletben szereplő joghatóság és alkalmazandó jog kérdésének módosításokkal történő kiterjesztését, miközben javasolta, hogy e pontok tekintetében a fenti módosítások egészítsék ki a házassági és gyermekelhelyezési ügyekben hozott bírósági határozatok elismerésével foglalkozó rendeletet. A házasság felbontásáról szóló zöld könyv megjelenésekor az EGSZB már megtette állásfoglalását a házassággal kapcsolatos joghatóság és alkalmazandó jog tárgyában, és most visszautal erre az igen részletes véleményére⁽³⁾.

2.8 Az EGSZB feltette azt a kérdést is, hogy helyénvaló-e különválasztva kezelni a közös vagyon (ingatlanok, ingóságok és egyéb vagyon) megosztásának kérdését, kiterjesztve ezáltal a megosztásnak az érdekelt személye szerinti hatáskörét a nem házas felekre is (akiknek szintén lehetnek közös gyermekeik).

2.9 Talán logikusabb lett volna egyrészt a házassági kötelék felbomlásával kapcsolatos valamennyi következménnyel foglalkozni, másrészt pedig szabályozni a bejegyzett élettársi közösségben élő, nem házas felek szétválásából eredő minden következményt, egy egységes szabályozási keret kidolgozásával.

2.10 Ez feltehetően érthetőbbé tette volna az alkalmazandó jogszabályokat, és megkönnyítette volna a bírósági határozatok elismerését, melyek gyakran egyetlen jogerős ítéletben foglalják össze a házasság felbontásának vagy a különválásnak az összes feltételét és következményét.

2.11 Figyelembe véve a házasság és a bejegyzett élettársi közösség sajátos jegyeit, valamint azt, hogy létezhetnek jogi különbségek e két kötelék között, az EGSZB egyetért azzal, hogy célszerű két különálló szabályozási eszközzel élni: az egyik a házassági vagyoni rendszerekkel kapcsolatos ügyekre vonatkozó joghatóságot, alkalmazandó jogot, valamint a vonatkozó határozatok elismerését és végrehajtását érinti, míg a másik a bejegyzett élettársi közösségek vagyoni jogi hatásaival kapcsolatos ügyekre vonatkozó joghatóságot, alkalmazandó jogot, valamint a vonatkozó határozatok elismerését és végrehajtását érinti.

2.12 Az EGSZB felteszi a kérdést, hogy nem lenne-e célszerű megvizsgálni egy egységes eszköz kidolgozását, vagyis egy szabadon választható, kiegészítő európai rendszerét (a „28. rendszer”)⁽⁴⁾, melyhez a – házasságot kötött vagy bejegyzett élettársi közösségben élő – párok minden hátrányos megkülönböztetés nélkül szabadon fordulhatnak. Ezzel kapcsolatban iránymutatással szolgálhat a közös házassági vagyoni jogi rend létrehozására irányuló francia-német megállapodás⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Ausztria, Belgium, Dánia, Finnország, Franciaország, Németország, Írország, Luxemburg, Hollandia, Egyesült Királyság, Cseh Köztársaság, Szlovénia, Svédország és Magyarország.

⁽²⁾ HL C 325., 2006.12.30., 71. o.

⁽³⁾ HL C 24., 2006.1.31., 20. o.

⁽⁴⁾ HL C 21., 2011.1.21., 26. o.

⁽⁵⁾ Lásd a francia minisztertanács (Conseil des Ministres) 2011. március 23-i ülését.

2.12.1 A házasságok és a bejegyzett élettársi közösségek vagyoni jogi kérdéseit gyakran peren kívüli eljárás keretében intézik. Ebben az esetben az EGSZB véleménye szerint célszerű lenne a 28. rendszerbe a peren kívüli, választottbírói megállapodások érvényességére vonatkozó cikkeket iktatni⁽⁶⁾, ami jelentős előnyökkel járna az európai polgárok számára.

2.13 Az EGSZB szerint mindkét eszköznek biztosítania kellene a következőket:

- világos és egyöntetű szabályok révén az alkalmazandó jog előrelátható és biztos voltát,
- koherenciát a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés és különösen a családjog terén,
- a határozatok automatikus elismerését és egyszerűsített, egységes eljárás révén történő végrehajtását, végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás nélkül biztosítva az ítéletek mozgását a határozatok elismerésével és végrehajtásával kapcsolatosan,
- a joghatósággal és az alkalmazandó joggal kapcsolatos szabályok harmonizációját a – választásra kötelezett – pár helyzetének valamennyi vonatkozása tekintetében eljáró ugyanazon bíróságon keresztül,
- koherens szerkezetű és könnyen hozzáférhető jogi keret meghatározását, egységesítve és harmonizálva a terminológiát az összes téma, valamint az összes témára vonatkozó hasonló szabályokkal kapcsolatos fogalmak és feltételek vonatkozásában (pl. perfüggőség, joghatóságra vonatkozó záradék stb.)

3. Az Európai Bizottság javaslatai

3.1 A „2010. évi jelentés az uniós polgárságról – Az uniós polgárok jogainak érvényesítése előtt álló akadályok felszámolása” című dokumentumában⁽⁷⁾ az Európai Bizottság a nemzetközi párok tulajdonhoz való jogaival kapcsolatos bizonytalanságban látja az egyik legfőbb akadályt, mellyel jogaik mindennapi gyakorlása során a polgárok a mai napig szembesülnek.

3.2 Az Európai Bizottság javaslatai az Európai Unió működéséről szóló szerződés 81. cikkének (3) bekezdésén alapulnak.

3.3 A Tanács elé két európai bizottsági kezdeményezés került a nemzetközi párok tulajdonhoz való jogára alkalmazandó joggal kapcsolatban: az első az alkalmazandó jog és joghatóság meghatározására vonatkozik, valamint a házassági vagyoni jogi rendszerekkel kapcsolatos határozatok elismerésére és végrehajtására. A második ugyanezt a kérdést érinti a bejegyzett élettársi közösségek vagyoni jogi hatásainak vonatkozásában.

3.4 Az Európai Bizottság javaslatai a nemzetközi párok életének megkönnyítése érdekében – a tagállamok házasságra és bejegyzett élettársi közösségre vonatkozó anyagi jogának harmonizálása vagy módosítása nélkül – hidakat kívánnak képezni az EU különböző jogrendszerei között, azzal a céllal, hogy:

- lehetővé tegyék a nemzetközi házaspárok számára a közös vagyonukra alkalmazandó jog megválasztását az egyik házastárs halála vagy különválás esetén,
- növeljék a nemzetközi jellegű, bejegyzett élettársi közösségek jogbiztonságát, amennyiben általános szabályként a bejegyzett élettársi közösségben élő párok vagyont a bejegyzésnek helyet adó ország joghatósága alá helyezik,
- növeljék a (házastársi vagy bejegyzett élettársi kapcsolatban lévő) nemzetközi párok jogbiztonságát olyan objektív szabályok együttesének bevezetésével, amelyek alapján meghatározható az illetékes bíróság és az alkalmazandó jog, egy sor hierarchizált és objektív kapcsolati tényező alapján,
- javítsák az előreláthatóságot a nemzetközi párok számára a határozatok és jogi aktusok EU-szerte történő elismerési eljárásainak egyszerűsítése által, lehetővé téve a polgárok számára, hogy különböző keresetekkel egyetlen bírósághoz forduljanak.

3.5 A javaslatok között szerepel egy weblap létrehozása is a polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózaton belül azokról a nyilvántartásokról, amelyek a házassági vagyoni jogi rendszerekkel és a nemzeti szabályokkal kapcsolatosan léteznek.

3.6 A javaslatok az EU Miniszterek Tanácsának egyhangú jóváhagyását igénylik az Európai Parlamenttel történő előzetes konzultációt követően.

4. Általános megjegyzések

4.1 Az EGSZB célszerűnek tartja, hogy a házasság kötelékében élő párokra alkalmazandó szabályok megválasztására magának a házasságkötésnek a pillanatában kerüljön sor, elkerülve azt, hogy a házassággal semmilyen jogi kapcsolatban nem álló jog megválasztására kerülhessen sor, a már korábban megkötött házasságok esetében pedig, amennyiben nem került sor választásra, az alkalmazandó jog meghatározásához egy sor objektív kapcsolati tényezőről kellene gondoskodni, a közel-múltban elfogadott „Róma III.” rendeletben⁽⁸⁾ meghatározott rendszernek megfelelően.

4.1.1 Az EGSZB szerint az alkalmazandó jog megválasztására a házastársaknak korlátozottan lehetőséget biztosító szabályok bevezetése megerősítené a jogbiztonságot, valamint egy bizonyos választási szabadságot adna az érintetteknek a vagyonukra alkalmazandó jogot illetően, miközben a harmadik személyek érdekeinek védelmét is biztosítaná.

4.1.2 A bejegyzett élettársi közösségek esetében a bejegyzésnek helyet adó államban érvényes jogra esik a választás.

4.1.3 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az 1259/2010/EU rendelet és a COM(2011) 126 végleges dokumentumban szereplő javaslat értelmében megfelelő és világos információs rendszerre van szükség a jogválasztással kapcsolatban: ezáltal a felek kellőképpen megismerhetik a házasság felbontásának eljárását és a vagyoni jogi viszonyok szabályozását.

⁽⁶⁾ Az olasz igazságügyminisztérium javaslata. Lásd még az Európai Bíróság West Tankers, AFF ítéletét C-185/07, 26. pont, a választottbírói klauzula érvényességéről.

⁽⁷⁾ Elfogadva 2010. október 27-én.

⁽⁸⁾ Lásd a 2010. december 20-i 1259/2010/EU rendeletet (HL L 343., 2010.12.29., 10. o.).

4.1.4 Az EGSZB a jogbiztonságot tekinti elsődleges szempontnak, ezért aggodalmának ad hangot azzal kapcsolatban, hogy valóban összeegyeztethető-e a vagyont szabályozó jogrendszernek a pár által történő megválasztása a vagyon tényleges elhelyezkedésével, amennyiben az nem a megegyezés tárgyát képező országban található.

4.1.4.1 Az EGSZB szerint a jogbiztonságnak és ezzel összefüggésben a házastársak ingóságai és ingatlanai értékének a megőrzésére vonatkozó jogának a szavatolása érdekében ésszerű volna a vagyon méltányos értékelését a házasságkötés, illetve a különválás vagy a házasság felbontásának pillanatában elvégezni.

4.1.4.2 Az EGSZB helyesnek tartaná, ha a vagyonra vonatkozó minden jogi aktusban fel lenne tüntetve a házastársak között érvényes jog: ez különösen fontos a társasági részvények és részesedések, életbiztosítások, nyugdíjalapok és egyéb esetekben.

4.1.5 Az EGSZB felteszi a kérdést a harmadik személyekre vonatkozó tényleges hatást illetően, amelyet az okozhat, ha különbség van a vagyonjog szempontjából választott alkalmazandó jog és a vagyon tényleges elhelyezkedése között, ideértve azt is, hogy az az EU-n kívül található.

4.2 Az EGSZB szerint fontos kiküszöbölni a határozatok és a jogi aktusok elfogadását érintő problémákat, a határozatok elfogadásának gyorsítása által elért megtakarítások és időnyereség által, és elkerülve a különböző tagállamokban lévő bíróságokhoz való keresetbenyújtást.

4.3 A házassági vagyonjogi rendszerek megszüntetésével kapcsolatos joghatósági szabályok kiterjesztenék a házasság felbontásával vagy az örökösödési kérdésekkel megbízott bíróságok hatásköreit a házassági vagyonjogi rendszerek megszüntetésével kapcsolatban felmerülő kérdésekre is. Ez nagyobb jogbiztonságot jelentene a polgárok számára, mivel a házasság felbontásával vagy az örökösödési kérdésekkel megbízott bíróságok a házassági vagyonjogi rendszer megszüntetésével kapcsolatban is illetékesek lennének.

4.3.1 Az EGSZB aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az egyes tagállamokban elhúzódhat a belső szabályok kiigazítása, valamint a házassági vagyonjogi rendszerekre vonatkozó szabályok hatálybalépésének ideje.

4.4 Az EGSZB elengedhetetlennek tartja a határozatok szabad mozgásának biztosítását az Európai Unió egészében történő automatikus elismerésük, valamint végrehajtásuk egységes és egyszerűsített rendszere révén. Emellett a kért koherencia biztosítását is szükségesnek tartja a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés során.

4.5 Az EGSZB úgy véli, hogy általános célként a koherens szerkezetű és könnyen hozzáférhető jogi keret meghatározását kell követni; úgy véli, hogy ennek érdekében egységesíteni és harmonizálni kell a terminológiát az összes téma, valamint az összes témára vonatkozó hasonló szabályokkal kapcsolatos fogalmak és feltételek vonatkozásában (pl. perfüggőség, joghatóság vonatkozó záradék stb.).

4.6 Az EGSZB véleménye szerint fontos a határozatok elismerésének és végrehajtásának, valamint azok belső piacon való végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás nélküli szabad mozgásának jóváhagyása is, a polgári és kereskedelmi szabályokra vonatkozóan javasolt módosításoknak megfelelően ⁽⁹⁾, a 44/2001/EK tanácsi rendelet alapján, kivételként kizárólag a közrenddel kapcsolatos és az Alapjogi Chartának megfelelő kivételeket elfogadva.

4.7 Az EGSZB egyetért azzal, hogy helyénvaló lenne, ha egyetlen bíróságon összpontosulnának a különféle eljárások: a házasság felbontására, a különélésre, valamint a házassági vagyonjogi rendszer megszüntetésére irányuló eljárások. Az illetékes bíróságok ugyanazok, mint amelyeket a Brüsszel IIa rendelet alapján jelöltek ki.

4.7.1 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy el kell kerülni a párhuzamos eljárásokat és az eltérő anyagi jog alkalmazását a házastársak és a bejegyzett élettársak vagyona esetében.

4.8 Az EGSZB alapvetően fontosnak tartja az illetékes igazságügyi hatóságok tagjainak, valamint azoknak a joggal foglalkozó szakembereknek a közösségi kezdeményezések keretében történő képzését, akiknek alkalmazniuk kell majd a házastársak, illetve a bejegyzett élettársak közötti vagyonjogi rendszerekre vonatkozó új jogi keretet.

4.9 A házastársak, illetve a bejegyzett élettársak számára megfelelő tájékoztatást kell nyújtani a választott jognak a vagyonra gyakorolt hatásairól utóbbi áthelyezése esetében, főként a választott rendszer és a vagyon földrajzi helyén érvényes rendszerek különbözőségének esetén.

4.10 A 2011. február 24–25-i Bel- és Igazságügyi Tanács következtetéseiben „*elismeri, hogy az alapvető jogok tiszteletben tartására az olyan jogi aktusok megszövegezése során is figyelni kell, amelyek nem tartoznak jogalkotási eljárás hatálya alá*” ⁽¹⁰⁾. Az EGSZB úgy véli, hogy az Alapjogi Ügynökség aktív szerepet játszhatna, és kell is, hogy játsszon a házastársaknak nyújtott technikai-jogi tanácsadás során, jogaik hatékony alkalmazása érdekében.

5. Részletes megjegyzések

5.1 *A házassági vagyonjogi rendszerekkel kapcsolatban javasolt szabályozások*

5.1.1 Az EGSZB egyetért a **házassági vagyonjogi rendszer definíciójával**, amely egyidejűleg magában foglalja a házastársak vagyonának napi szintű kezelésével kapcsolatos, valamint a házassági vagyonjogi rendszer megszüntetéséből fakadó vonatkozásokat anélkül, hogy érintené a vagyontárgyra vonatkozó dologi jogok természetét, a javak és a jogok minősítését, valamint az ilyen jogok jogosultját megillető jogok meghatározását, a közrenddel kapcsolatos, a tagállamok jogszabályaiból eredő egyedüli kivételek tiszteletben tartása mellett.

⁽⁹⁾ Lásd COM(2010) 748 végleges.

⁽¹⁰⁾ Lásd a Tanács következtetéseit az Európai Unió Tanácsának az Európai Unió Alapjogi Chartája hatékony végrehajtásának biztosítása terén betöltendő szerepéről, 2011. február 24–25.

5.1.2 Az EGSZB rendkívül fontosnak tartja az illetékességgel kapcsolatos koherencia biztosítását a házasság felbontásáról és a különválásról szóló 1259/2010/EU rendelet, a házassági ügyekről szóló 2201/2003/EK rendelet, valamint a házassági vagyoni rendszerekkel kapcsolatos rendeletjavaslat alapján alkalmazható rendszerek között (lásd a II. fejezet 4. és 5. cikkét, valamint a III. fejezet 15–18. cikkét).

5.1.2.1 Az EGSZB véleménye szerint az egyes esetekben az eltérő rendszerek választása – amelyről az érintett felek saját jogkörükben dönthetnének – túlzott komplexitást teremthetne, a hatásköri konfliktusok lehetőségével és az ebből eredő következményekkel, jelentősen meghosszabbítva a határidőket és növelve a költségeket. Az EGSZB úgy véli, hogy célszerű lenne, ha a joghatóságot a házasságkötés pillanatában határoznák meg.

5.1.3 Az EGSZB véleménye szerint a kölcsönös elismerés elve a házassági vagyoni rendszerekre vonatkozó határozatok, köziratok és perbeli egyezségek szabad mozgása tekintetében ki kell, hogy zárja a javasoltakon túlmutató, esetleges további eljárásokat. Bármely típusú végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás (lásd a Brüsszel I és II rendeleteket) ugyanis a költségek növekedését és a határidők meghosszabbodását vonná maga után.

5.1.4 Az EGSZB úgy véli, hogy a két rendelet 4. cikkének hatálya alól ki kell vonni annak lehetőségét, hogy a házasságok felbontása és érvénytelenítése ügyében joghatósággal rendelkező bíróság hatáskörének a házassági vagyoni rendszerrel kapcsolatban felmerülő egyéb kérdésekre való kiterjesztését a házastársak beleegyezésétől tegyék függővé.

5.2 *A bejegyzett élettársi közösségben élők vagyoni rendszerei esetében javasolt szabályozás*

5.2.1 Az EGSZB úgy véli, hogy elengedhetetlen a bejegyzett élettársi közösségek sajátos jellemzőinek számbavétele a bejegyzett élettársi közösségekben élők számára felmerülő jogi következmények meghatározása érdekében, mind a partnerek közötti, mind a harmadik személyekhez kapcsolódó vagyoni jogi vonatkozások tekintetében.

5.2.2 A 127/2011/EU rendeletjavaslat (bejegyzett élettársi közösségek) III. fejezetében szereplő szabályozást illetően az EGSZB attól tart, hogy annak rendelkezései ellentmondásba kerülhetnek azon földrajzi területek jogszabályaival, amelyeken maguk a vagyontárgyak találhatók.

5.2.3 Mivel különbségek vannak azon országok rendszerei között, amelyek engedélyezik a bejegyzett élettársi közösségeket, a bejegyzett élettársi közösségek tagjai, illetve a harmadik személyek jogainak nagyobb mértékű szavatolása érdekében célszerű lenne a tájékoztatási rendszerek, valamint a közzétételi és a bejegyzett élettársi közösség tagjainak vagyonával kapcsolatos érvényesíthetőségi eljárások összehangolása, főként olyan esetekben, amikor a tulajdon olyan országban található, amely nem ismeri el ezt az intézményt.

5.3 *A tagállamokban létező vagyoni rendszerekkel kapcsolatos információkhoz való hozzáférés*

5.3.1 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy biztosítani kell az információkhoz történő megfelelő hozzáférést elsősorban a házastársak, illetve a bejegyzett élettársi közösségekben élők, de az illetékes bíróságok és a jogászok számára is, az uniós nyelveken megjelentetett gyakorlati útmutatók, illetve egy, az Európai Unió valamennyi hivatalos nyelvén hozzáférhető webportál létrehozásával.

5.3.2 Az EGSZB véleménye szerint elengedhetetlen egy képzési program létrehozása a bíróságok, a jogászok és a jogszabályokat alkalmazók számára, amelyet a tapasztalatcserét elősegítő intézkedések kísérnek, az egyes érintett tagállamokban érvényes jogrendszerekről szóló szakmai ismeretek és tudás megfelelő terjesztésének biztosítása érdekében.

5.3.3 Az EGSZB az Alapjogi Ügynökségnek alárendelt, technikai és jogi segítséget nyújtó nemzeti központokból álló európai hálózat létrehozását kéri annak érdekében, hogy ingyenesen biztosítsák a házastársakat és a bejegyzett élettársi közösségekben élőket megillető, a vagyoni jogi rendszerekre vonatkozó jogok tudatos gyakorlását.

Kelt Brüsszelben, 2011. szeptember 21-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Staffan NILSSON